

Stavanger og omegn geologiforenings tur til Evje og Iveland aug. 83.

Terje Rydland
Stavanger og Omegn Geologiforening.

Evje og Ivelands området har i lange tider stått som nummer 1 på ønskelisten for våre medlemmer i foreningen som mål for en eventuell mineral og geologisk ekskursjon. Det har jo som alle vet vært skrevet og snakket mye om dette særegne området og dets rikhet på pegmatitter, med en mer eller mindre stor rikhet på fine og sjeldne mineraler. Det er ikke få prakt-stuffer som er funnet i årenes løp. Hva utlendingene har tatt ut av landet av sjeldne og fine mineraler skal jeg ikke gå videre inn på nu, men lite er det ikke.

På grunn av utlendingenes herjinger rundt Evje og Iveland så har det vært ymtet om hvor vanskelig det kan være å få inhente tillatelse til å gå og samle mineraler i gruvne rundt i distriktet. Om dette har medført noen riktighet vet jeg ikke, men jeg kan godt forstå grundeigene. Allikevel, vi ville nu prøve om vi ikke kunne få til en tur.

En gang i mai ble det i styret bestemt at en eventuell tur skulle legges til en helg i slutten av august, dersom vi var så heldige å klare å innhente den nødvendige tillatelsen fra de som eier forekomstene. I slutten av mai reiste 2 av oss ned til Evje og Iveland for å høre hvordan mulighetene kunne være for en ekskursjon. Tilfeldigvis gikk turen først ned mot Iveland, hvor ingen av oss hadde vært før. Evje

kunne vi ta på tilbaketuren. På veien nedover såg vi mange gruver og veier inn mot slike, så det var ikke fritt for at det kriblet i fingrene. Men det var jo ikke derfor vi var kommet hit i dag. Vi stanset ved et hus nede på Frikstad, hvor vi traff på en koselig kone. Vi presenterte oss og sa hva ærende vi hadde. Fru Tveit, som konen heter mente at vi helt sikkert kunne gå i alle gruvene på eiendommen, men at vi først måtte snakke med hennes mann som arbeidet på gården nede på Eptevann.

Vi reiste ned og møtte Olav P. Tveit, en mann som sikkert de fleste kjenner som har vært på disse kanter før. En ting er ihvertfall sikkert, og det er at et mer imøtekomende og hjelpsomt menneske skal en lete lenge etter. Ikke bare kunne vi få besøke gruvene og forekomstene på hans eiendom så mye vi måtte ønske, han tilbød også hele foreningen å få bo på gården hans, da det gamle gårdshuset sto tomt allikevel.

Han viste oss også de forskjellige forekomstene rundt på eiendommen, og ga oss en innføring i hva slags mineraler vi kunne finne i gruvne.

I slutten av august kom endelig dagen som vi alle hadde ventet på med lengsel. 24 i smått og stort hadde meldt seg på turen til Iveland med avgang fra Stavanger kl.

17.00 Fredag. Møteplass var bestemt å være ved S-lagets forretning Evje sentrum kl. 20.30.

Det var på forhånd bestemt at en skulle bruke privatbiler på turen, da vi har funnet ut at det er den beste måten å ordne transporten på. De som ikke har bil får alltid sitte på med andre i foreningen, det har aldri vært problemer med det. Alle hjelper hverandre dersom vanskeligheter skulle dukke opp. Godt vennskap har vi i alle år beholdt i gjengen.

Turen til Evje gikk fint og alle møtte frem i god behold og til rett tid. Etter en liten pause og en kaffekopp gikk turen videre ned mot Iveland. Vel fremme ble vi møtt av Olav P. Tveit som ønsket oss velkommen og håpet at turen hit ville bli lærerik og givende for alle sammen, og at vi bare måtte ta oss til rette på gården, plass var det nok av. Noen slo opp telt da de mente det var fint å ligge ute. Været var jo strålende, slik det som oftest er på Sørlandet om sommeren.

Det ble bestemt at en tur opp til gruvene skulle vi vente med til i morgen da det allerede var blitt sent på kvelden.

Morgenen etter var alle tidlig oppe for å lage i stand frokosten og få i seg denne for det kriblet nok i enhver etter å bli fortest mulig ferdig slik at vi kunne dra opp til gruvene. Da alle var ferdige dro vi opp til en forekomst som vi hadde utpekt lang tid i forveien da den skulle være ekstra rik på fin beryll.

Det er blitt fortalt at forekomsten har inneholdt noe av den fineste beryll av fasett materiale på Iveland. Den største beryllen som er tatt ut herfra skal ha veid noe slikt som 3 tonn.

Selve forekomsten ligger cirka 1 km fra gården slik at turen opp gikk fort. Gruva har heller ikke noen spesielle farlige heng eller hull, slik at vi slapp å holde barna som var med, i spesielt stramme tøyler.

Som før nevnt så inneholder pegmatittene rundt Evje og Iveland et

KENT a.s

Gaukås Stasjon, N-4860 Treungen
TLF.: (036) 45 893 - 45 903

ENGROS SALG AV:

- ★ HOBBY- & INDUSTRIMASKINER
- ★ UTSTYR & TILBEHØR
- ★ FOR BEARBEIDING AV STEIN
- ★ SMYKKEHALVFABRIKATA
- ★ SMYKKER
- ★ GAVEARTIKLER
- ★ RÅSTEIN
- ★ MINERALER

**KATALOGER/PRISLISTER
TIL REGISTRERTE
FORHANDLERE
& PRODUSENTER.**

stort antall fine og sjeldne mineraler, som har fått vokse til ofte store og fine krystaller. Forekomsten vi nu var kommet til var ikke noe unntak. Mellom masser av muscovitt-glimmer og feltspat fant vi beviset på hvorfor utledningene har kommet i flokk og følge til distriktet hver sommer i årevis. Den ene beryll krystallen finere og større en den andre dukket frem etter som vi fikk fjernet noe av glimmeren. Det var ikke til å tru.

Alle krystallene var gule av farge, og enkelte hadde soner som var helt klare. Den største beryll krystallen var ca. 50 cm lang.

Massen som krystallene lå i var en lyst grønnlig finkrystallinsk muscovitt-glimmer, hvor selve glimmer krystallene ikke var større enn 20 mm. Sammen med muscovitten var mengder med fine rødlig granater på opptil 15 mm. Gra-

natene er antagelig en almandin, men kan også være en spessartin granat.

Det var nok beryll til alle, og enda mer var det igjen som vi lot være, da krystallene bare ville gå i stykker dersom vi prøvde å meisle dem ut, for en del av dem sto i faste fjellet. Andre som kommer etter oss burde jo også få en sjans. Av andre mineraler som ble funnet var Columbitt i opptil 5 cm store krystaller. Oftest bare som biter etter eventuelle sprengninger tidligere når forekomstene ble drevet. En del små brunlige krystaller av monasitt ble funnet i albitt feltspat mellom glimmerflak (muscovitt). De største krystallene på ca. 10 mm. Ellers var det som nevnt mengder av fine rødlig granater i glimmeren, og mange fine stuffer ble samlet og pakket forsiktig inn i avispapir. Været var strålende med

Mineral- och stenvässa

S:T ILIANS SKOLA

VÄSTERÅS

5-6 OKTOBER 1985

Byte och försäljning av mineral, slipade och oslipade smyckestear, geologisk litteratur mm.

FILMER - FÖREDRAG - LOTTERIER - MÄSSFEST

BORDSHYRA 75:-/meter, LOGI förmedlas

UPPLYSNINGAR: VAGS c/o Lennart Öhman, Högviltsvägen 3, S-722 42 Västerås

blå himmel og sol, nesten ikke et vindpust kunne registreres så det begynte å bli temmelig varmt for både den ene og den andre.

Men hvorfor klage på varmen. Vi fra Vestlandet er ikke akkurat utskjemt med for mye solrike dager, det er sikkert. Alle sammen var i perlehumør for finnes det noe bedre liv egentlig? Vi fant fine mineraler, værgudene var på vår side, vi spiste niste, drakk kaffe, og slappet av i skyggen mellom store grantrær. Kan noen ha det bedre? Dagen gikk fort og etter hvert begynte den ene etter den andre å tenke på hjemtur, for det hadde

vært en lang og hektisk dag, spesielt for barna som var med. En del av gjengen ville utnytte dagen fullt ut, og drog opp til andre gruver i området. Mange fine mineraler ble funnet også i disse gruvene. Dagen etter var satt opp på programmet til rydding i huset og hjemreise til Stavanger.

Men før vi reiste var vi innom Olav P. Tveit og overrakte ham en gave fra foreningen, som takk for det han hadde gjort for oss.

Vi ønsket alle en god tur hjemover, og takket for et godt samvær. Alle var enige om at en hyggeligere tur hadde ingen vært med på tidligere.

SØRLANDETS MINERALMESSE 20-21 JULI 1985.

Tromøyhallen Færvik, Tromøy v/Arendal.

FROLAND MINERAL CENTER

OSEDALEN, BOKS 30, 4820 FROLAND

**Tromøy Kommunes gavepris:
«For skjønnhet og
samlerglede».**

Til odel og eie overrekkes kommunens gavepris til eieren av den etter publikums avstemning peneste utstilte norske mineralprøve. Prisen overrekkes av ordføreren søndag kl. 18.00.

Mineraler og krystaller

Til sørlandets Mineralmesse medbringes det beste og fineste i mineraler og krystaller fra alle verdenshjørner. Klassikere, såvel som nyfunn. Alltid noe for en hver samler. For mikro-mounteren eller for Salg/kjøp og bytte.

Demonstrasjon av smykkesteinsliping

Sørlandets Mineralmesse viser siste nytt i slipeutstyr, slik at du selv kan slippe egne smykkestein - i enkle cabuchonformer eller i mere avanserte fasettformer. Møt hobbysliperen og spesialistene som gir deg råd og veiledning i faget.

Utstyr og tilbehør

Ingen orden uten merkelapper. Ingen polering uten pulver. Ingen preparering uten meisel. Ingen banking uten hammer. Ingen gullvasking uten panne. Alt finner du på Sørlandets Mineralmesse.

Bestemmelser av mineraler og bergarter

Det er ikke gull alt som glimter, heter det! Men vær ikke sikker på det, før det er endelig bestemt. Det kan også være noe annet, noe helt nytt - og verdifullt - men hva? Ta det med til bestemmelse til vår stand!

Litteratur

Enhver hobby krever kunnskaper. Jo mere kunnskaper, dess mere glede får en av sin hobby. Sørlandets Mineralmesses deltakere presenterer et rikt utvalg av litteratur og fagtidsskrifter om mineraler og samling, smykker og sliping.